

Latvijas Nodarbinātības Valsts Aģentūras pakalpojumu modernizācija, veicot digitalizāciju (Kopsavilkums)

Visa publikācija ir pieejama angļu valodā:

OECD (2024), *Modernising Latvia's Public Employment Service through Digitalisation, Connecting People with Jobs*, OECD Publishing, Paris, <https://doi.org/10.1787/07e830f5-en>.

Nodarbinātības valsts aģentūrai (NVA), kas ir Latvijas publiskais nodarbinātības dienests, ir izšķiroša loma cilvēku sasaistē ar darbvietām, taču budžeta ierobežojumi nozīmē, ka lielākais uzsvars tiek likts tieši uz efektivitāti. Daudzu OECD un Eiropas Savienības (ES) dalībvalstu nodarbinātības dienesti arvien vairāk digitalizē procesus, lai labāk un efektīvāk nodrošinātu savu klientu vajadzības. Šajā ziņojumā ir novērtēta NVA pašreizējā digitālā infrastruktūra un sniegti galvenie ieteikumi digitālo tehnoloģiju labākai izmantošanai NVA pakalpojumos.

Latvija aktīvajos darba tirgus politikas pasākumos salīdzinājumā ar citām ES un OECD dalībvalstīm investē salīdzinoši maz (2021. gadā tie bija 0,14 % no IKP, salīdzinot ar 0,45 % OECD un 0,53 % ES dalībvalstīs), jo aktīvās darba tirgus politikas pasākumu izdevumi lielā mērā ir atkarīgi no ES finansētiem projektiem. Zemais aktīvo darba tirgus politikas pasākumiem atvēlēto resursu līmenis ierobežo NVA spējas, līdz ar to ir problēmatiski piesaistīt darbiniekus un noturēt tos zemo algu dēļ, kā arī ir liels darba meklētāju skaits uz vienu konsultantu un ir zema aktīvā darba tirgus politikas pasākumu pakalpojumu pieejamība, lai gan iepriekšējie novērtējumi ir parādījuši to efektivitāti. Šis zemais resursu pieejamības līmenis norāda uz vajadzību NVA tos izmantot vislietderīgākajā un visefektīvākajā veidā, uzsverot iespēju izmantot digitalizāciju. Tomēr, lai izmantotu potenciālos ieguvumus, ko sniedz digitalizācija, ir nepieciešami finanšu resursi, kurus ierobežota finansējuma apstākļos var būt grūti iegūt.

NVA piekrīt, ka tās IT pamatstruktūra ir galvenais faktors, kas nodrošina iespēju sniegt klientiem kvalitatīvus pakalpojumus, un ka tās IT sistēma patiešām spēj nodrošināt lielāko daļu pašreizējo vajadzību, piemēram, darba meklētāju reģistrēšanu, pakalpojumu un pasākumu pārvaldību, brīvo darbvieta reģistrēšanu un brīvo darbvieta piemeklēšanu darba meklētājiem. Tomēr IT sistēmā nav iestrādāta pietiekama datu pārvaldības funkcionalitāte, jo īpaši attiecībā uz datu analīzi pierādījumu iegūšanas atbalstam, kā arī attiecībā uz datu kvalitātes pārvaldību un datu koplietošanas risinājumiem ar ārējām personām. Turklāt pašreizējās IT sistēmas arhitektūra nav pilnībā atbilstoša nākotnes vajadzībām, kā arī dažas no NVA īstenotajām praksēm liecina par datu un sistēmas drošības problēmām.

NVA rīcībā ir speciāls rīks darba meklētāju profilēšanai, lai radītu labāku izpratni par to, kāds atbalsts viņiem nepieciešams, kā arī rīks brīvo darbvieta piemeklēšanai darba meklētājiem. Lai gan brīvo darbvieta piemeklēšanas rīks ir pilnībā digitalizēts un lielā mērā nodrošina NVA konsultantu, darba meklētāju un

darba devēju vajadzības, darba meklētāju profilēšanas rīks ir jāapstrādā manuāli, un rodas jautājumi par tā efektivitāti, precizitāti un lietderību. Digitālie rīki, kas palīdz darba meklētājiem karjeras pārvaldībā, NVA ir pašā sākuma stadijā, un tikai tikko ieviests pirmais rīks, kas palīdz izprast darba meklētāju spējas.

Tālāk izklāstīti svarīgākie pārskata ziņojuma ieteikumi.

- **Izstrādāt NVA digitalizācijas stratēģiju.** Izstrādāt digitalizācijas stratēģiju, skaidri un visaptveroši izklāstot NVA digitālās pārveides mērķus, principus un satvarus. Tai būtu jāaptver ilgtspējīga resursu nodrošināšana digitalizācijai un ietvars, lai maksimāli palielinātu digitālo risinājumu pievienoto vērtību, kā arī digitālo rīku uzraudzību, novērtēšanu un šo rīku risku pārvaldību.
- **Pilnveidot operatīvo IT sistēmu, tās drošību un ar to saistīto praksi.** Pāriet uz vairāk modulāru arhitektūru, ieviest tīkla līmeņa segmentāciju un sistemātiski atjaunināt novecojušu programmatūru. Ieviest nepārtrauktus un sistemātiskus procesus visā sistēmas drošības pārvaldībā, piemēram, ievainojamību pārraudzībā, sistēmas piekļuves uzraudzībā, piekļuves tiesību revīzijā un riska novērtēšanā un pārvaldībā.
- **Ieviest mūsdienīgu datu analītikas sistēmu,** iesaistot datu noliktavu un biznesa informācijas rīku, lai labāk nodrošinātu iekšējo un ārējo ieinteresēto personu informācijas vajadzības, kā arī atbilstību datu aizsardzības regulējumam.
- **Pilnveidot darba meklētāju profilēšanas rīka izstrādi un ieviešanu.** Pilnveidot profilēšanas rīka mērķus un iespējamās lietošanas gadījumus. Integrēt darba meklētāju profilēšanas rīku NVA digitālajā infrastruktūrā, lai automātiski izmantotu datus no ārējiem reģistriem, atvieglotu lietotāju datu ievadi un saglabātu profilēšanas informāciju turpmākai izmantošanai. Ieviest mūsdienīgu statistiskās profilēšanas metodi vai uz MI balstītu profilēšanas modeli, lai uzlabotu tā precizitāti, mācoties no citu valstu labākās prakses.
- **Ieviest prasmju profilēšanas rīku** darba meklētāju profilēšanas ietvaros, kas balstītos uz prasmju testēšanas moduļiem, radot labāku izpratni par darba meklētāja prasmēm, lai nodrošinātu labākas vakancu piemeklēšanas iespējas un karjeras vadības pakalpojumus, kā arī pasākumus prasmju pilnveidei un pārkvalifikācijai.
- **Uzlabot darba piemeklēšanas rīka darbības rādītājus,** lai labāk un ātrāk identificētu piemērotas atbilstības starp darba meklētājiem un brīvajām darbvietām. Virzīties uz kompetencēs balstītu piemeklēšanas algoritmu un apsvērt iespēju nākotnē to uzlabot ar MI tehnoloģijām, lai vēl vairāk sekmētu prasmju taksonomijas izmantošanu, uzlabojot tā veiktspēju un sekmējot to lietotājiem draudzīgu funkcionalitāti. Apsvērt iespēju papildināt darba piemeklēšanas rīku ar citiem (uzlabotiem) digitālajiem risinājumiem, lai efektīvāk palīdzētu darba devējiem aizpildīt brīvās darbvietas darbinieku trūkstošajās profesijās, un stiprinātu karjeras vadības pakalpojumus.
- **Veikt ieguldījumus NVA digitālajos rīkos un personāla spējās.** Jo īpaši veikt ieguldījumus NVA IT nodaļā, lai nodrošinātu pietiekamas spējas vadīt digitālo pāreju un projektus kopā ar ārējiem pakalpojumu sniedzējiem.
- **Stiprināt aktīvo darba tirgus politiku.** Palielināt aktīvā darba tirgus politikas pasākumu finansējumu no valsts budžeta, lai paplašinātu uz pierādījumiem balstītu aktīvā darba tirgus politikas pasākumu pieejamību dažādiem pakalpojumu un pasākumu veidiem, piemēram, konsultācijām, mācībām un nodarbinātības stimuliem.

Šo tulkojumu ir pasūtījis Nodarbinātības, darba un sociālo lietu direktorāts, un OECD nevar garantēt tā precizitāti. Vienīgā oficiālā versija ir teksts angļu valodā.

Darbību finansējusi Eiropas Savienība, izmantojot tehniskā atbalsta instrumentu, un to īsteno OECD sadarbībā ar Eiropas Komisijas Strukturālo reformu atbalsta ģenerāldirektorātu (līguma numurs REFORM/IM2022/008).